

Preferencje partyjne w październiku

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

zy

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Na początku października chęć udziału w wyborach do Sejmu i Senatu deklaruje 62% uprawnionych do głosowania¹. W porównaniu z wrześniem liczba wyborców zapewniających o swym pewnym udziale w głosowaniu wzrosła o dwa punkty procentowe. Niespełna jedna czwarta dorosłych Polaków (23%), waha się jeszcze, czy iść głosować, 15% z góry odrzuca możliwość uczestniczenia w wyborach.

Trzeba pamiętać, że frekwencja deklarowana w sondażach zawsze wyraźnie przewyższa tę faktyczną. Przed poprzednimi wyborami parlamentarnymi w 2011 roku, na niespełna miesiąc przed terminem wyborów o swym pewnym uczestnictwie w głosowaniu mówiło 61% dorosłych Polaków. Faktycznie zaś udział w wyborach cztery lata temu wzięło 48,92% uprawnionych do głosowania, a więc o ponad 12 punktów procentowych mniej, niż wynosiła liczba sondażowych deklaracji.

Tabela 1

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	2015						
	V	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach						
Na pewno wezmę w nich udział	70	67	68	65	60	60	62
Nie wiem, czy wezmę w nich udział	14	15	13	15	24	24	23
Na pewno nie wezmę w nich udziału	16	18	19	20	16	16	15

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

W październiku liderem na naszej liście nadal pozostaje PiS, na partię Jarosława Kaczyńskiego chce głosować ponad jedna trzecia osób zapowiadających swoją obecność w lokalach wyborczych 25 października (34%). Na drugim miejscu znalazło się PO z wyraźnie niższym poparciem – na rządzącą partię głos chce oddać 27% zadeklarowanych uczestników wyborów. W porównaniu z pomiarem z września PO straciło 3 punkty

¹ Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–15 października 2015 roku na liczącej 930 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

procentowe. Według obecnych deklaracji do parlamentu weszliby jeszcze przedstawiciele ruchu Kukiz'15 popierani przez 8% głosujących oraz Nowoczesnej Ryszarda Petru mający 7% zwolenników. W porównaniu z wrześniem oba ugrupowania odnotowały minimalny wzrost. Pod progiem wyborczym znalazłaby się Zjednoczona Lewica mająca 6% poparcia, która jednak jako koalicja musi przekroczyć próg 8%. Gdyby obecne wyniki potwierdziły się w dniu wyborów, w nowym Sejmie nie znalazłby się także przedstawiciele PSL oraz partii KORWiN, które zdobyły po 3% głosów zadeklarowanych uczestników głosowania. Wśród ugrupowań startujących w wyborach w całym kraju najmniej znana i popularna jest Partia Razem (1%).

Na dwa tygodnie przed terminem wyborów 9% z respondentów wybierających się do urn, nie wie jeszcze, na którą partię będzie głosować. Jak pokazuje doświadczenie, bardzo często są to osoby, które jednak ostatecznie nie pójną do lokali wyborczych.

Tabela 2

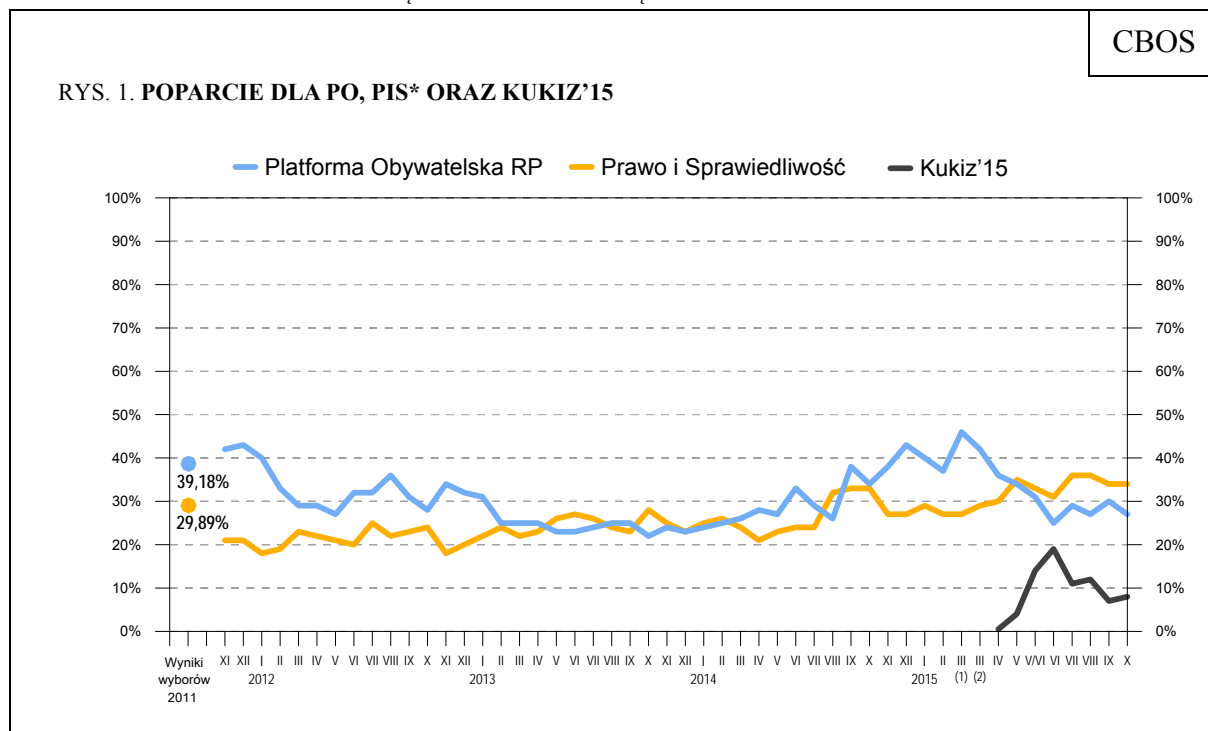
Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach						
	2015						
	V	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach						
Prawo i Sprawiedliwość	35	33	31	36	36	34	34
Platforma Obywatelska RP	34	31	25	29	27	30	27
Kukiz'15	4 *	14	19	11	12	7	8
Nowoczesna Ryszarda Petru	-	3	4	4	4	6	7
Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni	4**	4**	4 **	3 **	4	5	6
KORWiN	5	2	2	3	1	4	3
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	1	4	3	4	5	3
Partia Razem	-	-	<1	1	<1	1	1
Inny komitet wyborczy	3	1	1	1	1	1	<1
Trudno powiedzieć	6	5	8	6	9	8	9
Odmowa odpowiedzi	1	1	<1	<1	<1	<1	1
N=	737	661	681	676	625	577	572

Do lipca pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?”

* W kwietniu i w maju 2015 roku badani wymieniali potencjalne ugrupowanie Pawła Kukiza spontanicznie, wskazując na partię spoza przedstawionej im listy (odpowiedź: inna partia)

** Wyniki dotyczące SLD

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR WZIĘCIA UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

* Od sierpnia 2014 roku poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Polską Razem i Solidarną Polską, a od marca 2015 poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej oraz Solidarną Polską

W ciągu dwóch tygodni, które upłynęły od ostatniego pomiaru największą zmianą jest spadek poparcia dla rządzącej partii, której wynik ponownie wrócił do poziomu z sierpnia. Notowania najsilniejszego obecnie ugrupowania – PiS – utrzymują się na tym samym, wysokim poziomie ponad jednej trzeciej wskazań. W październiku zatrzymał się trend spadkowy w notowaniach ruchu Pawła Kukiza, który ma duże szanse na wprowadzenie swoich posłów do parlamentu. Taką szansę ma także drugie nowe ugrupowanie – Nowoczesna Ryszarda Petru, które po raz drugi z rzędu przekroczyło próg wyborczy. Poniżej progu kształtuje się obecne poparcie dla PSL i ZL. Na dwa tygodnie przed wyborami co jedenasty z głosujących nie wie, którą partię poprze w wyborach. O udziale tej grupy wyborców w głosowaniu, a także o ich ewentualnym wyborze przesądzą zapewne ostatnie dni kampanii.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Na pewno nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		62	23	15	929
Płeć	Mężczyźni	63	19	17	448
	Kobiety	60	27	13	481
Wiek	18–24 lata	61	21	18	104
	25–34	56	25	20	183
	35–44	53	31	15	162
	45–54	67	24	9	144
	55–64	69	19	11	164
	65 lat i więcej	64	18	18	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	57	26	16	368
	Miasto do 19 999	63	26	12	142
	20 000 – 99 999	58	20	22	173
	100 000 – 499 999	59	25	16	150
	500 000 i więcej mieszk.	88	9	3	96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	48	25	27	195
	Zasadnicze zawodowe	56	28	16	226
	Średnie	64	22	14	287
	Wyższe	76	18	6	221
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	13	3	92
	Średni personel, technicy	66	22	12	26
	Pracownicy adm.-biurowi	67	26	7	59
	Pracownicy usług	47	34	19	52
	Robotnicy wykwalifikowani	54	25	21	114
	Robotnicy niewykwalifik.	43	43	14	41
	Rolnicy	62	22	16	51
	Pracujący na własny rach.	75	21	3	35
	Bezrobotni	58	19	23	51
	Emeryci	68	17	15	217
	Renciści	42	33	25	61
	Uczniowie i studenci	70	13	18	57
	Gospodynie domowe i inni	46	34	20	72
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	72	22	6	120
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	29	15	70
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	26	14	232
	prywatnym gosp. rolnym	62	21	16	54
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	50	31	19	146
	Od 650 do 999 zł	50	30	20	108
	Od 1000 do 1399 zł	62	23	15	159
	Od 1400 zł do 1999 zł	62	24	14	114
	2000 zł i więcej	81	11	8	147
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	22	26	99
	Średnie	57	26	17	396
	Dobre	68	21	11	435
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	71	13	16	44
	Raz w tygodniu	66	23	11	420
	1–2 razy w miesiącu	62	28	10	131
	Kilka razy w roku	53	24	23	208
	W ogóle nie uczestniczy	56	20	24	120
Poglądy polityczne	Lewica	69	21	10	142
	Centrum	64	24	13	293
	Prawica	85	12	4	245
	Trudno powiedzieć	32	35	33	249

Tabela 2

		Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?					Liczba osób
		Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP	Komitet Wyborczy Partia Razem	Komitet Wyborczy KORWiN	Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		34	27	1	3	3	572
Płeć	Mężczyźni	34	24	1	7	3	283
	Kobiety	35	29	1	0	4	289
Wiek	18–24 lata	19	17	4	17	2	63
	25–34	24	27	2	7	4	102
	35–44	36	32	1	2	8	86
	45–54	42	23			1	96
	55–64	41	24			2	114
	65 lat i więcej	37	34			4	110
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	20		2	7	210
	Miasto do 19 999	35	25	3		1	89
	20 000 – 99 999	28	29	1	4	1	101
	100 000 – 499 999	27	31		9		89
	500 000 i więcej mieszk.	18	38	2	3	2	84
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	22		9	4	94
	Zasadnicze zawodowe	46	21		2	3	127
	Średnie	31	34	1	3	4	183
	Wyższe	25	26	2	2	2	168
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	32		5	1	78
	Średni personel, technicy	25	18			10	17
	Pracownicy adm.-biurowi	25	32				39
	Pracownicy usług	37	14		9		25
	Robotnicy wykwalifikowani	44	21		7	4	62
	Robotnicy niewykwalifik.	40	19		8		18
	Rolnicy	50	15		3	16	32
	Pracujący na własny rach.	20	37				26
	Bezrobotni	32	19		3	6	30
	Emeryci	40	33			3	147
	Renciści	44	26			3	26
	Uczniowie i studenci	13	19	6	14	3	40
	Gospodynie domowe i inni	32	31	9		5	33
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	22		3	2	87
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	29				39
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	28	1	7	3	141
	prywatnym gosp. rolnym	52	14			15	34
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	40	21			6	74
	Od 650 do 999 zł	28	18	2	6	10	54
	Od 1000 do 1399 zł	43	27	1	3	4	99
	Od 1400 zł do 1999 zł	38	33		2		71
	2000 zł i więcej	25	37		1	1	120
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	25				51
	Średnie	34	24	1	5	5	226
	Dobre	32	29	1	3	3	295
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	68	12		6		31
	Raz w tygodniu	45	24	1	3	2	278
	1–2 razy w miesiącu	27	28		2	10	81
	Kilka razy w roku	22	30	1	3	5	110
	W ogóle nie uczestniczy	5	38	3	5		68
Poglądy polityczne	Lewica	15	33	2		4	98
	Centrum	22	34	1	1	5	186
	Prawica	58	20	1	8	2	207
	Trudno powiedzieć	26	21		4	4	80

Tabela 2 cd

		Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?						Liczba osób
		Koalicyjny Komitet Wyborczy Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni	Komitet Wyborczy Wyborców „Kukiz'15”	Komitet Wyborczy Nowoczesna Ryszarda Petru	Inny komitet wyborczy	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		6	8	7	0	9	1	572
Płeć	Mężczyźni	6	8	7	0	9	1	283
	Kobiety	6	7	8		9	1	289
Wiek	18–24 lata	5	20	7		7	1	63
	25–34	4	10	13		9		102
	35–44	5	4	7		5		86
	45–54	7	9	7	1	8	1	96
	55–64	6	6	8		12	1	114
	65 lat i więcej	8	1	3		11	2	110
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	6	2	0	10	1	210
	Miasto do 19 999	5	9	9		12	1	89
	20 000 – 99 999	10	7	11		8	1	101
	100 000 – 499 999	8	10	6		8	1	89
	500 000 i więcej mieszk.	6	9	16		6	1	84
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	2	6			14	1	94
	Zasadnicze zawodowe	5	10	2		10	1	127
	Średnie	5	8	5	0	7	2	183
	Wyższe	10	7	18		7	0	168
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	1	17		3		78
	Średni personel, technicy	11	7			28		17
	Pracownicy adm.-biurowi	5	9	20		4	4	39
	Pracownicy usług	7	13	5		14		25
	Robotnicy wykwalifikowani	1	12	3	1	7		62
	Robotnicy niewykwalifik.		21			11		18
	Rolnicy	7	9					32
	Pracujący na własny rach.	3	4	22		11	3	26
	Bezrobotni	4	12	14		9		30
	Emeryci	7	3	3		9	2	147
	Renciści			5		19	3	26
	Uczniowie i studenci	7	22	5		11		40
	Gospodynie domowe i inni		12			11		33
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	7	13		9	2	87
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	6	7	1	3		39
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	9	12		9		141
	prywatnym gosp. rolnym	7	12					34
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	4	13	6		10		74
	Od 650 do 999 zł		14	7	1	13	2	54
	Od 1000 do 1399 zł	2	9	5		7	1	99
	Od 1400 zł do 1999 zł	5	4	7		8	1	71
	2000 zł i więcej	14	2	12		7		120
Ocena własnych war. mater.	Złe		12	6	1	4	1	51
	Średnie	4	10	5		10	2	226
	Dobre	8	5	9		9		295
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3			10		31
	Raz w tygodniu	3	5	6	0	9	1	278
	1–2 razy w miesiącu	7	14	7		6		81
	Kilka razy w roku	10	12	8		8	1	110
	W ogóle nie uczestniczy	15	5	17		11	1	68
Poglądy polityczne	Lewica	25	7	11		3		98
	Centrum	3	11	12		10	2	186
	Prawica	1	5	3		5		207
	Trudno powiedzieć	4	8	5	1	25	3	80